

Stanovisko Výboru regionů vzájemný vztah mezi trhem práce a regionálními potřebami v oblasti cestovního ruchu

(2009/C 200/03)

VÝBOR REGIONŮ VYDÁVÁ NÁSLEDUJÍCÍ DOPORUČENÍ

- uznává, že cestovní ruch významně přispívá k HDP všech členských států, ačkoli jsou v nich mezi úlohou cestovního ruchu a jeho přínosem jako podnikatelské činnosti velké rozdíly, a to jak v rámci národních ekonomik, tak z hlediska místního a regionálního rozvoje;
- uznává, že odvětví cestovního ruchu se potýká s určitými potížemi, především s hospodářskou krizí. V této souvislosti je nezbytné stimulovat odvětví cestovního ruchu a podporovat podnikatelského ducha v tomto odvětví, a to zejména z toho důvodu, že cestovní ruch má sociální rozměr v oblasti zaměstnanosti a také sociální a regionální soudržnosti;
- podtrhuje, že rozvoj cestovního ruchu musí být trvale udržitelný, aby se tak neplýtvalo přírodními zdroji ani neničilo přírodní prostředí. Je třeba respektovat přírodní bohatství v daném regionu a využívat je za účelem rozvoje cestovního ruchu, který bude šetrný k životnímu prostředí a trvale udržitelný. Cílem musí být ochrana a zhodnocování životního prostředí, jeho zachování pro budoucí generace a vytváření podmínek, jež umožní vznik nových pracovních příležitostí.

Zpravodaj: Konstantinos TATSIS (Řecko, ELS), předseda rozšířené departementální samosprávy Drama-Kavala-Xanthi

I. POLITICKÁ DOPORUČENÍ

VÝBOR REGIONŮ

1. uznává, že cestovní ruch významně přispívá k HDP všech členských států, ačkoli jsou v nich mezi úlohou cestovního ruchu a jeho přínosem jako podnikatelské činnosti velké rozdíly, a to jak v rámci národních ekonomik, tak z hlediska místního a regionálního rozvoje;

2. konstatuje, že cestovní ruch je pro mnoho regionálních ekonomik podstatným zdrojem příjmů, avšak evropský rozměr této problematiky je zatím velmi omezený. Vítá proto sdělení Komise nazvané Obnovená politika EU v oblasti cestovního ruchu: Vstříc silnějšímu partnerství pro evropský cestovní ruch a Agendu pro udržitelný a konkurenceschopný evropský cestovní ruch;

3. vítá skutečnost, že cestovní ruch byl v novém článku 195 Smlouvy o fungování Evropské unie (Lisabonská smlouva) uznán jako oblast pro doplňkovou činnost EU, a tudíž doufá, že bude co nejdříve dosaženo ratifikace této smlouvy, aby se mohla stát řádným právním základem pro činnost EU v této oblasti;

Úloha cestovního ruchu

4. poznamenává, že význam i úloha cestovního ruchu spočívá v různých aspektech, protože velkou měrou přispívá k evropské ekonomice jako celku, ale i k rozvoji národních ekonomik mnoha členských států a růstu jejich HDP. Rozvoj cestovního ruchu má – kromě svého významu pro vzdělávání a udržování zdraví i pro rozumné využívání volného času a rekreaci – zároveň výrazné dopady na zaměstnanost vzhledem k tomu, že mnoho oborů na cestovním ruchu závisí a že v turistických infrastrukturách a dalších činnostech, které se kolem nich koncentrují, nachází mnoho lidí práci;

5. dodává, že cestovní ruch napomáhá prosazování širší sociální soudržnosti, poněvadž dává některým regionům – a zejména těm, které nemají jiné zdroje pro vytváření bohatství – možnosti rozvoje a zakládání podniků, protože se díky němu ve společnosti rozšiřuje takto vytvořený hospodářský produkt. V oblastech s neustále se snižujícím počtem obyvatel a tíživou hospodářskou situací může být rostoucí cestovní ruch dokonce protiváhou, jež v některých případech zvrátí negativní rozvoj a podpoří potřebné strukturální změny;

6. poznamenává, že bude třeba zdůraznit význam, jaký má cestovní ruch v procesu rozvoje evropského sociálního povědomí prostřednictvím mobility občanů Unie. Přínos, jež cestovní ruch představuje pro upevňování tohoto vědomí sounáležitosti díky

vztahům a kontaktům, které občané udržují s ostatními členskými státy, jinými společenskými kulturami a různými zeměmi, posiluje pocit rozmanitosti, zároveň však občany utvrzuje v cítění společné perspektivy. Mobilita občanů, zajišťovaná prostřednictvím rozvoje cestovního ruchu v evropských regionech, je úhelným kamenem konceptu evropského občanství;

7. poznamenává, že rozvoj cestovního ruchu přímo souvisí s oblastmi, jako je životní prostředí a kultura. Pokud jde o životní prostředí, je nutné podporovat politiky zaměřené na rozvoj udržitelného a životaschopného cestovního ruchu, aby tak bylo možné životní prostředí využívat a zároveň je jeho zhodnocováním chránit. Co se týče kultury, cestovní ruch umožňuje těžit ze současné kulturní produkce i zdůraznit bohatost evropského kulturního dědictví;

8. zdůrazňuje, že cestovní ruch představuje na regionální úrovni stabilní zdroj pracovních míst, přispívá k upevnění a stimulaci zaměstnanosti a velkou měrou se podílí na naplňování cílů Lisabonské strategie v otázce podporování zaměstnanosti;

Potíže odvětví cestovního ruchu na regionální úrovni

9. uznává, že odvětví cestovního ruchu se potýká s určitými potížemi, především s hospodářskou krizí. V této souvislosti je nezbytné stimulovat odvětví cestovního ruchu a podporovat podnikatelského ducha v tomto odvětví, a to zejména z toho důvodu, že cestovní ruch má sociální rozměr v oblasti zaměstnanosti a také sociální a regionální soudržnosti;

10. podtrhuje, že rozvoj cestovního ruchu musí být trvale udržitelný, aby se tak neplýtvalo přírodními zdroji ani neničilo přírodní prostředí. Je třeba respektovat přírodní bohatství v daném regionu a využívat je za účelem rozvoje cestovního ruchu, který bude šetrný k životnímu prostředí a trvale udržitelný. Cílem musí být ochrana a zhodnocování životního prostředí, jeho zachování pro budoucí generace a vytváření podmínek, jež umožní vznik nových pracovních příležitostí;

11. poznamenává, že územní plány týkající se cestovního ruchu na regionální úrovni jsou nástrojem k tomu, aby byla nalezena ideální rovnováha mezi rozvojem podnikatelského ducha a využíváním přírodního prostředí a zabránilo se tak plýtvání přírodními zdroji i zdroji energie v každém regionu. V některých regionech již byly stanoveny stropy k omezení počtu hotelových zařízení; Výbor navrhuje tuto praxi projednat v rámci výměny osvědčených postupů. Výbor v tomto ohledu doporučuje, aby se stanovila konkrétní kritéria pro posouzení toho, na jaké úrovni se nachází tento strop, a to na základě regionálních cílů v oblasti rozvoje, sociálních potřeb a vytváření dodatečných pracovních míst;

12. poznamenává, že v odvětví cestovního ruchu se konkurence projevuje ve třech formách. Především zde existuje vnější konkurence mezi vnitrostátními destinacemi na území Evropské unie a těmi, jež se nacházejí za hranicemi EU. Pak je tu konkurence vnitřní, mezi různými evropskými destinacemi. Třetí formou je konkurence, která probíhá uvnitř jedné země mezi vnitrostátními destinacemi. Každá z těchto forem konkurence má své přesné charakteristiky a musí se k ní odlišně přistupovat;

13. poznamenává, že dalším problémem odvětví cestovního ruchu na regionální úrovni je jeho sezónní charakter. Již z povahy problému vyplývá, že řešení nelze hledat na národní úrovni, ale úrovni regionální, vzhledem k tomu, že tento sezónní charakter souvisí s konkrétními sociálními a regionálními charakteristikami, které přímo ovlivňují cestovní ruch. Na úrovni států je naopak možné rozvíjet a diversifikovat nabídku cestovního ruchu z různých hledisek podle ročních období;

14. uznává, že cestovní ruch je v samém svém základě jedním z odvětví služeb, pro něž je typická silná konkurence, a dále zákazníci, kteří vyhledávají kvalitu. Z toho vyplývá, že zaměstnanci v tomto odvětví musí mít vysokou úroveň a odpovídající odbornou přípravu;

15. zdůrazňuje, že je nezbytné podpořit podniky aktivní v odvětví cestovního ruchu, a to tak, aby měly možnost přilákat kvalifikované pracovníky s odbornou přípravou vysoké úrovně. Produkty cestovního ruchu tím získají větší dynamiku na úrovni celé Evropy a podaří se významně zlepšit služby poskytované návštěvníkům, díky čemuž budou evropské turistické destinace atraktivnější;

16. zdůrazňuje, že je nutné podpořit malé a střední podniky na základě zásady „zelenou malým a středním podnikům“ uvedené v nařízení týkajícím se těchto podniků. Odvětví cestovního ruchu tvoří z velké části MSP, a proto je potřeba, aby k nim byl legislativní rámec, jenž upravuje jejich fungování, vstřícnější a aby byla přijímána přímá opatření takovým způsobem, aby se zachovala stávající pracovní místa a zároveň se vytvářely nové pracovní příležitosti;

Návrhy

17. poznamenává, že podporu odvětví cestovního ruchu je nutné realizovat v rámci obecnější rozvojové politiky Unie, a to při zohlednění jeho klíčových priorit a hlavních nástrojů v této oblasti;

18. navrhuje uskutečnění veřejných a soukromých iniciativ, které by podpořily lepší letecké a námořní propojení mezi evropskými regiony, jež by umožnilo větší mobilitu občanů Evropské unie;

19. upozorňuje na to, že v rámci životaschopného a udržitelného růstu představuje využívání a ochrana životního prostředí jeden z hlavních pilířů rozvoje;

20. poukazuje na to, že druhý pilíř tohoto rozvoje spočívá v posílení sociálního rozměru cestovního ruchu, a to v rámci ochrany pracovních míst a nutnosti rozprostit bohatství vyprodukované cestovním ruchem na celou společnost v širším smyslu;

21. navrhuje v této souvislosti, aby byly zahájeny iniciativy za účelem posílení zaměstnanosti v odvětví cestovního ruchu, a to prostřednictvím vzdělávacích programů pro pracovníky, aby byla přijata opatření pro propojení cestovního ruchu s životním prostředím a podporu udržitelného cestovního ruchu, aby se podpořilo zavádění nových technologií do regionálních produktů cestovního ruchu, které by byly v neustálé souladu s kulturou a poskytovanými službami, aby se prosazoval vznik sítě turistických destinací na evropské úrovni, která by zohledňovala ochranu životního prostředí, aby se zdůraznila místní produkce a úroveň poskytovaných služeb a aby se podpořily podnikatelské praktiky, které přispívají k pokroku v sociální oblasti a k šíření bohatství napříč společnostmi na místní úrovni;

22. poznamenává, že je třeba posílit stávající postupy a současná opatření na úrovni Společenství, jako jsou například pilotní projekt v oblasti sociálního cestovního ruchu v Evropě a iniciativa týkající se destinací nejvyšší kvality (EDEN), které by měly zároveň více zohledňovat své příslušné odvětví. V tomto směru Výbor vítá, že je každoročně stanoveno několik kategorií, které jsou každý rok tytéž, s cílem zabránit tomu, aby při meziroční změně obsahu došlo k narušení kontinuity. Vyzývá rovněž Evropskou komisi, aby v zájmu podpory společných projektů v oblasti cestovního ruchu přijala opatření na podporu přeshraniční a mezi-regionální spolupráce mezi místními a regionálními orgány;

23. trvá na tom, že je nutné napomáhat náhradním formám turistického ruchu, aby tak byly využity všechny možnosti, které máme, a vytvářet mimo jiné nové služby a propagovat nové produkty;

24. navrhuje, aby byl předložen evropský model rozvoje udržitelného cestovního ruchu, který by byl založen na programu, který bude zahrnovat začlenění kultury do produktu cestovního ruchu, ochranu životního prostředí, podporu konkurenceschopnosti nabídky evropského cestovního ruchu, zlepšení leteckého a námořního propojení mezi regiony, stimulaci podnikatelského ducha a zavádění nových technologií;

25. navrhuje posílit úlohu, kterou hraje Cedefop při zajištění vazby na regionální orgány, a vyzvat jej, aby i nadále zkoumal požadavky na kvalifikaci v odvětví cestovního ruchu na základě potřeb a ambicí regionů, a rozšířit tak pracovní příležitosti a zlepšit kvalitu poskytovaných služeb;

26. navrhuje, aby po vzoru 89 územních pilotních dohod o zaměstnanosti bylo vyvozeno poučení z evropských zkušeností s místními akčními plány v oblasti zaměstnanosti a aby na regionální úrovni byly ve spolupráci s místními a regionálními orgány, představiteli poskytovatelů hotelových a rekreačních služeb a kultury, se zástupci zaměstnanců v těchto odvětvích a sociálními subjekty v oblasti alternativního cestovního ruchu v Evropě vypracovány plány, jak na regionální úrovni provádět ucelenou

politiku na podporu zaměstnanosti v cestovním ruchu. Doporučuje, aby opatření uvedená v těchto plánech byla zařazena mezi iniciativy, jež jsou způsobilé pro finanční podporu ze strukturálních fondů;

27. navrhuje přijmout opatření na dočasné snížení poplatků na regionálních letištích, a zvýšit tak provoz a posílit přímé spojení těchto letišť s hlavními středisky cestovního ruchu.

V Bruselu dne 22. dubna 2009

předseda
Výboru regionů
Luc VAN DEN BRANDE
